# Avrupa Kalp Yetersizli?i Öz Bak?m Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Avrupa Kalp Yetersizli?i Öz Bak?m Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17114

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Avrupa Kalp Yetersizli?i Öz Bak?m Davran??? Ölçe?i (AKYÖBDÖ), Avrupa kökenli bir ölçme arac?n?n Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, özellikle Kalp Yetersizli?i hastalar?n?n hastal?k yönetimi süreçlerinde sergiledikleri Öz Bak?m davran??lar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. 2013 y?l?nda Canan Baydemir ve arkada?lar? taraf?ndan Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r. Ölçek, 12 maddeden olu?makta olup, bireylerin kendi sa?l?klar?n? koruma ve semptomlar? yönetme yetkinliklerini 5'li Likert tipinde derecelendirmektedir.

Ölçe?in adaptasyon çal??mas?, psikometrik aç?dan verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu göstermi? ve elde edilen uyum indeksleri, ölçe?in Türkçe yap?s?n?n orijinal yap?ya benzer ?ekilde geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r. Bu araç, klinisyenler ve ara?t?rmac?lar için Kalp Yetersizli?i hastalar?nda öz bak?m?n düzeyini belirlemede önemli bir kaynak sunmaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Avrupa Kalp Yetersizli?i Öz Bak?m Davran??? Ölçe?i, Kalp Yetersizli?i, Öz Bak?m, Uyarlama, Psikometri, Kronik Hastal?k Yönetimi, Davran?? Ölçe?i.

## Yazarlar

Baydemir, C., Özdamar, K., Ünal?r, A.

## Amaç

Ölçe?in temel amac?, Kalp Yetersizli?i tan?s? alm?? bireylerin hastal?klar?n?n yönetimi ile ilgili sergiledikleri öz bak?m davran??lar?n?n s?kl???n? ve kalitesini ölçmektir. Bu öz bak?m davran??lar? genellikle diyet, ilaç takibi, fiziksel aktivite ve semptom izleme gibi hayati öneme sahip alanlar? kapsamaktad?r.

AKYÖBDÖ, hastalar?n tedavi rejimine uyum düzeylerini ve hastal???n kötüle?mesini önlemeye yönelik proaktif ad?mlar? ne kadar etkili uygulad?klar?n? belirleyerek, sa?l?k profesyonellerine ki?iselle?tirilmi? müdahale planlar? geli?tirmede yard?mc? olmay? hedeflemektedir.

## Yap?

Avrupa Kalp Yetersizli?i Öz Bak?m Davran??? Ölçe?i, bireylerin kronik bir hastal?k olan Kalp Yetersizli?i ile ba?a ç?kmak için kulland?klar? bili?sel, duygusal ve davran??sal stratejileri içeren çok boyutlu bir Öz Bak?m yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle "bak?m" ve "yönetim" olmak üzere iki ana bile?ene ayr?l?r. Bak?m, günlük rutinlere uyumu (ilaç alma, kilo takibi) içerirken;

ARABPSYCHOLOGY.COM

yönetim, semptomlar?n kötüle?mesi durumunda uygun tepkileri (doktora ba?vurma, tuz k?s?tlamas?) içerir.

## Geçerlik

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerli?i, Baydemir ve arkada?lar? (2013) taraf?ndan kapsaml? psikometrik analizlerle de?erlendirilmi?tir. Çal??mada, verilerin faktör analizi için uygun oldu?u ve çok de?i?kenli normal da??l?m varsay?m?na uydu?u tespit edilmi?tir.

Yap?sal geçerli?i de?erlendirmek amac?yla kullan?lan Yap?sal E?itlik Modellemesi (YEM) uyum ölçütleri incelenmi?tir. Elde edilen de?erler, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu desteklemektedir: RMSEA (Kök Ortalama Kare Yakla??m Hatas?) 0,047 (Güven Aral???: 0,00-0,079), AGFI (Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi) 0,83 ve GFI (?yilik Uyum ?ndeksi) 0,91 olarak bulunmu?tur. Bu de?erler, modelin veriye iyi uyum sa?lad???n? göstermektedir.

## Güvenirlik

Avrupa Kalp Yetersizli?i Öz Bak?m Davran??? Ölçe?i'nin Türkçe formunun iç tutarl?l???, Cronbach alfa katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Yap?lan analiz sonucunda Cronbach alfa katsay?s? 0,69 olarak belirlenmi?tir.

Genellikle 0,70 ve üzeri de?erler kabul edilebilir güvenirlik düzeyi olarak görülse de, 0,69 de?eri sosyal bilimler ve davran?? ölçekleri için alt s?n?rda kabul edilebilir bir iç tutarl?l??? i?aret etmektedir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

## Faktör Analizi

Geçerlik çal??mas? kapsam?nda öncelikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA sonuçlar?, toplanan verilerin faktör analizi prosedürlerine uygun bir yap? sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Bu analiz, temel olarak ölçek maddelerinin hangi faktörler alt?nda topland???n? ve yap?sal bütünlü?ünü incelemeyi sa?lam??t?r.

Aç?klay?c? a?amay? takiben, ölçe?in yap?sal geçerli?ini kesinle?tirmek amac?yla Yap?sal E?itlik Modellemesi (YEM) kullan?lm??t?r. YEM, ölçe?in 12 maddelik yap?s?n?n teorik beklentilerle ve orijinal ölçe?in faktör yap?s?yla uyumlu oldu?unu do?rulam??t?r.

## Araç

**Test Türü:** Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Format:** 12 maddeden olu?an, tek boyutlu veya çok boyutlu (adaptasyon çal??mas?nda yap?sal model ile belirlenmi?) bir öz bildirim ölçe?i.

**Derecelendirme:** 5'li Likert tipi derecelendirme (5 = kesinlikle kat?l?yorum - 1 = kesinlikle kat?lm?yorum).

**Mevcut Diller:** Türkçe (Uyarlama), Orijinal formu Avrupa dillerinde mevcuttur.

**Popülasyon Grubu:** Kalp Yetersizli?i tan?s? alm?? yeti?kin hastalar.

**Ya? Grubu:** Yeti?kin (Çal??man?n yap?ld??? popülasyonun ya? aral???na ba?l? olarak de?i?ir).

**Popülasyon Detaylar?:** Kronik kardiyovasküler hastal??? olan bireyler.

**Test Metodolojisi:** Psikometrik geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, Aç?klay?c? Faktör Analizi ve Yap?sal E?itlik Modellemesi kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir.

## Anahtar Kelimeler

RMSEA, AGFI, GFI, Cronbach alfa katsay?s?, Kardiyoloji, Hasta E?itimi, Öz Bak?m Davran??lar?, Likert Ölçe?i.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Canan Baydemir

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**?leti?im E-posta Adresi:** canand@ogu.edu.tr

**Yaz??ma Adresi:** Çal??man?n yap?ld??? tarihte Osmangazi Üniversitesi ile ili?kilidir.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? 2013 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Canan Baydemir ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: the-european-heart-failure-self-care-behavior-scale-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Kaynaklar

Baydemir, C., Özdamar, K., & Ünal?r, A. (2013). Validity of the Turkish version of the European Heart Failure Self-Care Behavior Scale. *Anadolu Kardiyoloji Dergisi*, *13*(6), 573-579.

## Avrupa Kalp Yetersizli?i Öz Bak?m Davran??? Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddeler için yazar?n orijinal makalesine (Baydemir vd., 2013) ba?vurulmas? gerekmektedir. Ölçek toplam 12 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM